

TÜRK ŞİRKETLERİ BELGRAD'I ÜS YAPTI

AB yolunu Sırbistan kısalttı

Avrupa pazarına daha kolay ulaşmak için Sırbistan'ın başkenti Belgrad'a yatırım yapan Türk şirketlerinin sayısı gün geçtikçe artıyor. Tekstilden 10, otomotiv sektöründen 10 fir-

manın yatırım yaptığı öğrenildi. Türklerin toplam yatırımı 100 milyon dolara ulaştı. Teşviklerin cazibesine kapılan pek çok şirket de yeni yatırım için hazırlık yapıyor. **İREM ÇETİNGÖZ/14**

Türkler 100 milyon \$ yatırıp, AB yolunu Sırbistan'la kısalttı

İREM ÇETİNGÖZ - İSTANBUL

Türk firmaları Avrupa pazarına Sırbistan'ın başkenti Belgrad ile yakınlaşmayı hedefliyor. Lojistik maliyet ve sürelerini azaltıp, kapasitelerini artırmayı hedefleyen şirketler için Sırbistan'ın teşvik sisteminin elverişli, eğitim gücünün yüksek ve asgari ücretin daha düşük olması cazibeyi artırıyor. Şu anda tekstil sektöründen 10 firmanın Belgrad'ta yatırım yaptığı öğrenilirken, 10 orta ve büyük ölçekli otomotiv firmasının da şehirde yatırım yaptığı belirtiliyor.

Türkiye'nin Belgrad Büyükelçisi Tanju Bilgiç'in verdiği bilgilere göre; Türklerin bölgede 100 milyon dolar civarında yatırımı bulunuyor. Sırbistan'ın yatırımcılara teşvik verdiğini belirten Bilgiç, "Türkler açısından bir cazibe merkezi. İstanbul'dan Adana ve Antalya'ya gelir gibi gelinebiliyor. Burada 15 bin Sırp'a iş veriyoruz. Henüz inşaatla başlamamış 4-5 Türk firması da var. Tekstilde ise 10'a yakın büyük firma var. Yakında 1000 kişiye istihdam sağlayacak bir fabrika açılacak. Sırbistan ve Türkiye imajı karşılıklı olarak olumluya evriliyor" dedi.

Türk şirketleri, Avrupa pazarına daha kolay açılabilmek için Sırbistan'ın başkenti Belgrad'ı üs yaptı. Farklı sektörlerden orta ve büyük ölçekli şirketler bu yolla lojistik sürelerini ve maliyetlerini azaltıyorlar. Şirketler Sırbistan'a toplam 100 milyon dolar yatırırken, gelecek dönemde kapasitelerini artırmayı hedefliyor.

5 milyon euroluk yatırıma büyük teşvikler var

Sırbistan'a Türk şirketlerinin ilgisini sordüğümüz İstanbul Harzgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Hikmet Tanrıverdi, teşvik sisteminin ve asgari ücretin düşük olmasının Türk firmalarının Belgrad'ı tercih etmesine neden olduğunu söyledi. Tanrıverdi, Sırbistan'da tekstil sektöründe bilindik orta ve büyük ölçekli firmalar dışında otomotiv sektöründen de 600 kişi çalıştıran bir Türk firmasının yer aldığını belirtti. Sırbistan'ın yatırımcılar 2 farklı teşvik uyguladığını ifade eden Tanrıverdi, istihdam teşviklerinin çok cazip olduğu ülkede yaptıkları yatırımın %30'dan fazlasını yatırımın tamamının nakit olarak geri aldıklarını aktardı. Türkiye'de itihale hammadde vergilerden dolayı maliyetlerin yükselmesi dikkat çeken Tanrıverdi, "Sırbistan'da 5 milyonluk yatırıma büyük

yük teşvikler veriliyor" dedi.

İşçiyi Türkiye'den götürüyorlar

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **İrfan Özhamarathı**, Türk firmalarının Sırbistan'da yatırım yapmasını Avrupa pazarına yakın olmasına bağladığını söyledi. Sırbistan'da Türk şirketlerin yer almasını güçlenebilme amaçlı atılım olarak gördüğünü belirten Özhamarathı, "Firmalarda Türkiye'den gidip orada kalalım düşüncesi yok. Ek olarak kapasite artışı sağlamak için yatırım yapıyor. Sırbistan'da olmak hızlı hareket etmek, esnek ve düşük kapasiteli üretim yapmak demek. Şartlar da orada yatırım yapmak için uygun" dedi. Özhamarathı, bir tekstil firmasının Sırbistan'da yeni yatırımını bitirmek üzere olduğunu aktardı. Özhamarathı şöyle devam etti: "Belli firmalar kümeleşme sistemiyle gitti. Sırbistan'da eğitim verilene kadar bazı firmalar

çalışanlarını Türkiye'den götürüyor. Önemli olan iş gücü. Hammadde ve yardımcı maddenin Türkiye'den gidecek olmasıyla firmalar kapasitelerini büyütecek."

Sevkiyat maliyeti yarıya iniyor

Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD) Başkanı Alper Kanca, Türkiye'deki otomotiv firmalarının Sırbistan'a gitmesinin birkaç sebebi olduğunu söyledi. Kanca, sebepleri şöyle sıraladı: "Almanya, Fransa ve İsveç'teki büyük otomotiv fabrikaları Türk firmalarının kendilerine yakın olmasını istiyor. Türkiye'den Avrupa'ya göç süresini uzun ve maliyeti pahalı bulan tedarikçiler gidiyor. Bir de Sırbistan'da işçiliğin daha az maliyetli olması."

Taypa 35 milyon euroluk denim fabrikası kuracak

Tay Group, küresel büyüme vizyonu çerçevesinde yurt içinde devam eden yatırımların yanında yurt dışında da yatırımlarını sürdürüyor. Mısır'da yaklaşık 2 bin 500 kişiye üretim yapan, Cezayir'de de Tayal SPA isimli firmayla gelecek yıl içinde üretime geçmeye hazırlanan Tay Group şirketlerinden Taypa, Sırbistan'da yeni denim fabrikasını kurmaya hazırlanıyor. Taypa, Kraljevo şehrinde kurulması planlanan hazır giyim ve konfeksiyon fabrikası için önümüzdeki 5 yılda toplam 35 milyon euroluk bir yatırım yapacak. Tesiste toplam 2 bin 500 kişiye istihdam hedefleniyor.

BONY ÇORAP, 35 MİLYON EUROLUK YATIRIM İÇİN TEŞVİKLERİ İNCELİYOR

ENDER YAZICI - ÇERKEZKÖY

Dünyanın önde gelen birçok markalarının yanı sıra kendi markası Katia için de üretim yapan Bony Çorap, Sırbistan'da yatırım hazırlanıyor. Yaklaşık 35 milyon euroluk fabrika yatırımı yapacaklarını söyleyen Bony Çorap Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Güllüka, kuracakları fabrikanın ağırlıklı otomasyon olacağını ifade etti. Sırbistan'daki yatırım karar

sonrası teşviklerle ilgili de araştırmalar yaptıklarını belirten Güllüka, "Araştırma sonuçlarında istenen şartlara ulaşırsak yatırımı hayata geçireceğiz" dedi. Hasan Güllüka Sırbistan'da yapılacak yatırımın Türkiye operasyonları üzerinde etkisi olmayacağını ve Türkiye'de de büyümeye devam edeceklerini belirtti. 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 15 büyümeye

gerçekleştirdiklerini söyleyen Güllüka, 2018 yılında da yatırımlara devam ederek, kapasitelerini arttıracıklarını bildirdi. Öte yandan ikili ilişkileri geliştirmek ve yatırım fırsatlarını değerlendirmek amacıyla Jedinstvena Srbija Partisi Başkanı ve Milletvekili Dragan Marković Palma, bazı siyasiler ve iş adamlarından oluşan heyet Bony Çorap'a fabrika ziyareti gerçekleştirdi.

KDV iadesinde ilk ödeme 2020 yılında

KDV iadelerinde soru işaretleri aydınlanıyor. Tasarıya göre 2019 öncesi iadeler 'bütçe el verdiğinde' ödenecek.

İş dünyasının beklediği KDV iadelerinin ödenmesine 2020 yılında başlanacak. KDV iadeleri 2019 öncesi ve sonrası diye iki döneme ayrılacak. 2019 yılında KDV iadesi oluşan firmalara 2020 yılının ilk 6 ayında ödemeler yapılacaktır. Bunun yanında 2020 yılının ilk 3 aylık döneminde ödenmeyen KDV iadelerine belirlenen oranda faiz uygulanacak. İş dünyasında 140 milyar lirayı buldu-

ğu ifade edilen KDV iadelerinin ödenmesine bu yıl başlanacağı beklentisi var. Ancak tasarıya göre 2019 yılına kadar oluşan KDV iadeleri ayrı bir hesapta toplanacak ve bütçe el verdiğinde Maliye Bakanlığı onayıyla ödenecek. 'Geçici Madde 39'da ödemeler için tarih belirtilmiyor.

SERCAN AKINCI
Haberin devamı

16

TALEP 6 KAT ARTACAK

Katma Değer Vergisi Kanunu'nda değişiklik öngören 25 maddelik yasa tasarisinin görüşmelerine Meclis Plan Bütçe Komisyonu'nda başlandı. Maliye Bakanı Naci Ağbal, iade süresinin 3 aya kadar indirilebileceğini kaydetti. Ağbal, yeni düzenlemeyle KDV iade talebinin yılda 70 binden 500 bine kadar çıkacağına dikkat çekti.

KDV iadelerinde ilk ödeme 2020'de

-- Baştarafı 1'inci sayfada

SERCAN AKINCI

Öte yandan bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütmekle sorumlu. Fakat 2019 yılındaki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından Bakanlar Kurulu kalkacağı için, birikmiş KDV'lerin ödenmesi konusunda Cumhurbaşkanı yetkili olacak.

Konuyu gündeme getiren DÜNYA Gazetesi Yazarı Dr. Bumin Doğrusöz, "2019 yılı öncesi KDV iadelerinin ödenmesi konusunda herhangi bir tarih verilmiyor. Maliye Bakanlığı'nın onayıyla bütçe el verdiğinde ödenecek. Bu tarih 2019 da olabilir 2030 da. Ne zaman ödeneceği belli olmasa da yetkinin Maliye Bakanlığı'na verilmesi de olumlu bir adım" dedi. En erken vergi iadesi ödemesinin 2020 yılında yapılacağını vurgulayan Doğrusöz, KDV alacağı olsa da ocak ayında KDV ödemesi çıkan şirketlerin sıkıntıya düşebileceğini anlattı.

"Devlet tek cari hesapla çalışmalı"

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Üyesi **Ali Eren** daha önce yaptıkları toplantılar ışığında biriken KDV iadelerini 3 ay içinde alacaklarının söylediğini belirtti. 2019'a kadar olan KDV iadelerinin ayrı bir hesap olarak değerlendirilmesinin sorunu çözümleneceğine işaret eden Eren, sanayicinin de bu duruma sevinmeyeceğini kaydetti. Şirketlerin borcunu ödemekle mükellef olmasına karşın devletin kendini farklı bir yere koymaması gerektiğini vurgulayan Eren, "Devlet tahvil gibi, merkez bankasına borçlanma gibi finans kaynakla-

MALİYE BAKANI AĞBAL: 70 BİN KDV İADE TALEBİ 500 BİNE ÇIKACAK

Devreden KDV'nin iadesine imkan sağlayan Katma Değer Kanunu'nda değişiklik yapan 25 maddelik yasa tasarsının Meclis Plan Bütçe Komisyonunda görüşmelerine başlandı.

Maliye Bakanı Naci Ağbal, Komisyona yaptığı sunumda 33 yıldır uygulanmakta olan KDV Kanunu'nda devrim niteliğinde bir değişim olduğunu belirterek, indirim yoluyla giderilemeyen sonraki döneme devreden katma değer vergisinin mükellefe iade edilmesinin önünün açıldığını kaydetti. Ağbal, sonraki döneme devreden 160 milyar TL tutarında bir KDV olduğunu belirtti. Ağbal,

tasarıyla işletmelerin üzerinde finansman yükü oluşmaması için devreden KDV'nin iade edilemeyeceği şeklindeki düzenlemenin yürürlükten kaldırılarak, devreden KDV'nin 12 ay içerisinde indirilememesi halinde mükellefe iadesinin sağlanacağını, bu sürenin 3 aya kadar indirilebileceğini kaydetti. Halen yılda 70 bin civarında KDV iade talebinin incelendiğini kaydeden Ağbal, yapılacak yeni düzenlemeyle KDV iade talebinin 500 bine kadar çıkacağına dikkat çekti. Bu taleplerin hızlı bir şekilde incelenmesinin yapılması için idari kapasitenin artırılacağını

kaydeden Ağbal, bini Gelir İdaresi Başkanlığında olmak üzere iki bin kadro ihtas edileceğini söyledi. Bakanlık olarak 2020 yılına kadar çok yoğun bir çalışma içinde olacaklarını kaydeden Ağbal, kurulacak risk analiz merkezi ile hem genel hem sektörel hem de belge olarak günlük takip içine gireceklerini, geriye dönük inceleme sistematizinden vazgeçerek, cari dönem incelemelerine geçeceklerini söyledi.

Maliye Bakanı Ağbal'ın komisyona yaptığı sunuma göre, 2018 yılı sonuna kadar biriken ve sonraki dönemlere devreden

KDV, Maliye Bakanlığı tarafından belirli bir program dahilinde iade edilmeye başlanacak. Uzun yıllardır oluşan devreden KDV'nin, değişik yollarla mükellefe mahsuben veya nakden iadesinin önü açılıyor. Maliye Bakanlığı bütçe imkanlarını da gözetenek geçmiş yıllardan gelen devreden KDV'yi vergi incelemeleri yaparak iade etmeye başlayacak. İşletme hesabı esasına göre defter tutan küçük işletmelere, aylık katma değer vergisi beyannamelerine göre tahakkuk eden vergiyi, normal vade tarihini takip eden ikinci ayın sonuna kadar ödeme imkanı getiriliyor. Ar-Ge, yenilik

ve tasarım faaliyetlerine yönelik makina ve teçhizat alımlarına katma değer vergisi istisnası getiriliyor. Teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunanların bu bölgelerde ürettikleri oyun yazılımlarına katma değer vergisi istisnası getiriliyor. Sağlık turizmini teşvik etmek amacıyla yabancılara Türkiye'de sunulan sağlık hizmetleri için KDV istisnası getiriliyor. Birbirle yüzde 50 ve daha fazla ortaklık ilişkisi olan şirketler ile kamu kurumlarına ait iktisadi işletmeler için ayrı değil, birleştirilmiş Katma Değer Vergisi beyannamesi verme imkanı sağlanıyor. ANKARA (DÜNYA)

rını kullanabilir. Borcunu ödememek etik bir finansman mekanizması değildir. Devletin tek cari hesapla çalışması gerekir" dedi. KDV iadelerinin yapılmamasının ihracatçıyı sıkıntıya düşeceğini ifade eden İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) Başkan Yardımcısı Hüseyin Çetin, kendilerinin

KDV'yi peşin olarak ödediklerini anlattı. KDV iadelerini alınca ya kadar geçen sürede finansman sıkıntısı çektiklerini bildiren Çetin, Eximbank'ın bu zorluğun devam etmesi halinde daha da fazla destek vermesi gerektiğini dile getirdi. Çetin, KDV iadelerinin ödenmesi halinde ihracat hedefin çok üstünde rakamlara ulaş-

labileceğine dikkat çekti.

Zamana yayarak ödenecek

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Hikmet Tanrıverdi ise durumu olumlu olarak değerlendirdi. Bundan sonraki süreçte KDV iadelerinin düzenli olarak ödeneceğini kaydeden Tanrıver-

di, "140-150 milyar liralık birikmiş KDV iadesi var. Bu bütçeye ağır bir yük. Tek seferde ödemek mümkün değil. Bunu zamana yayarız. Sürecin başlaması da iyi. Yeni yük gelmezse, bizim sektördeki sıkıntı biter" diye konuştu. Türkiye Genç İşadamları Derneği (TUGİAD) Başkanı Ali Yücelen de ticaret savaşlarının baş-

ladığı böyle bir dönemde, KDV iadelerindeki sıkıntının çözülüyor olmasını sevindirici olarak tanımladı. Bu dönemde özel sektöre daha fazla söz verilmesi gerektiğini kaydeden Yücelen, KDV iadelerinde 2019 öncesi ve sonrası olarak ayrılmasının muhasebedeki 'dönemsellik ilkesi'nden kaynaklandığını söyledi.

'PMI verileri büyümenin ilk işaretçisi'

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan, "İmalat sektörünün dünya genelinde son yıllarda görmediğimiz düzeyde büyüme yakalaması sürdürülebilirlik açısından umut veriyor" dedi.

İSTANBUL, AA

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "İmalat sektörünün dünya genelinde son yıllarda görmediğimiz düzeyde büyüme yakalaması sürdürülebilirlik açısından umut veriyor" dedi.

Bahçivan, ISO ve IHS Markit'in düzenlediği "2018'de Dünya ve Türkiye Ekonomisine Satın Alma Yöneticileri (PMI) Endeksi Perspektifinden Bakış" konferansının açılış konuşmasını yaptı.

ISO olarak uluslararası alanda yaptıkları iş birliklerinin en somut örneklerinden birinin PMI verilerini IHS Markit ile açıklamak olduğunu söyleyen Bahçivan, Türkiye ekonomisinin gelişimi için teknoloji ve katma değer yaratan bir üretim hedefine sürekli vurgu yaptıklarını dile getirdi.

IHS Markit gibi bir markayla iş birliği yapmayı, Türkiye'nin teknoloji ve katma değer üreten bilgi toplumu olma çabalarına önemli bir katkı olarak gördüklerini bildiren Bahçivan, her ayın ilk iş günü ISO Türkiye İmalat PMI raporlarını kamuoyuyla paylaştıklarını anımsattı.

PMI'nın Türkiye'nin üretim açısından güçlü ve köklü kurumu ISO ile özdeşleşmiş olmasının değerli ve anlamlı bulduklarını aktaran Bahçivan, küresel krizi takip eden uzun bir durgunluk ve çalkantı döneminin ardından, dünya ekonomisinin bir genişleme evresine girdiğine dikkati çekti. Bahçivan, şöyle konuştu: "Son 6 yılın en yüksek küresel büyüme performansının kaydedildiği 2017'nin ardından bu yıl ve gelecek yıl daha yüksek oranlar bekleniyor. Daha da önemlisi, büyüme gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında genele yayılan bir görünüm çiziyor. PMI endeksleri de yayınlandığı tüm ülkelerde eş zamanlı olarak eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşirken birçok gelişmiş ekonomide rekor düzeylerde seyrediyor. Özellikle imalat sektörünün dünya genelinde son yıllarda görmediğimiz düzeyde büyüme yakalamış olması sürdürülebilirlik açısından umut veriyor." Bahçivan, küresel krizden miras kalan sorun ve risklerin tam olarak ortadan kalkmadığını belirterek, bir takım yeni risklerin bulunduğunu söyledi.

Küresel ticaretin yeniden yükselen bir grafik çizmesinin Türkiye'yi de olumlu etkilediğini bildiren Bahçivan, "ABD'nin koruma duvarlarını yükseltmesi ve olası misillemelerle dünyada bir 'ticaret savaşı' riski gündeme gelmiş bulunuyor. Bu kritik gelişme küreselleşmenin doğasında var olan ticaret serbestliği ilkesiyle çeliştiği gibi doğal olarak yaşadığımız büyümenin sürdürülebilirliği üzerinde de soru işaretleri yaratıyor." şeklinde konuştu.

ISO Başkanı Bahçivan, dünya ekonomisinde en kötünün geride kaldığını ancak henüz yeni bir küresel dengeye ulaşamadığını söyledi. Türkiye ekonomisinin

performansına değinen Bahçivan, "Türkiye ekonomisi, işte bu ortamda dış pazarlarda yaşanan toparlanmadan, hükümetimiz tarafından sağlanan teşviklerden ve sanayi sektöründe hızlanan yatırımlardan destek bularak güçlü bir büyüme performansı gösteriyor. Oldukça iyi bir başlangıç yaptığımız 2018'in geri kalanında da ekonomimizin önünün açık olduğuna ve hedeflerimize bir adım daha yaklaşacağımıza inanıyoruz." ifadelerini kullandı. Bahçivan, sanayi sektörünün ekonomi açısından öneminin her geçen gün daha iyi anlaşıldığını belirterek, sanayicilerin yatırım, istihdam ve üretim istahının, ekonominin geleceği açısından sürekli olarak takip edilmesi gerektiğini vurguladı. Bahçivan, ISO'nun üç aylık periyodlarla yayınlayacağı "Sanayide Görünüm ve Beklentiler" ve "İhracat İklimi Endeksi" raporları için hazırlıklarının devam ettiğini bildirdi.

IHS Markit Yönetici Direktörü Richard Willis dünyanın birçok ülkesinde PMI endekslerini doğru belirlemek için her ay 27 binin üzerinde mülakat yaptıklarını belirterek, İstanbul'da da bunun gibi çalışmalar yaparak imalat sanayisini ölçümlemeye çalıştıklarını söyledi. IHS Markit'in Kuzey ve Güney Amerika'da, Afrika'da, Avrupa, Rusya, Çin, Hindistan ve Uzak Doğu'da faaliyette bulunduğunu aktaran Willis, "On sene önce gelişmiş ülkeler küçük ülkelere silip atıyordu ama gelenen nok-

tada gelişmekte olan ülkelere bir atak var. Türkiye de bu doğrultuda ilerliyor... Türkiye'deki çalışmalarımız için 10 senedir aynı şirketle çalışıyoruz. Türkçe olarak sorular hazırlanıyor, burada oldukça başarılı bir iş birliğimiz var." diye konuştu.

'Kredi büyüme hızlarındaki seyrin sürülecek'

Açılış konuşmalarının ardından düzenlenen "Dünyayı PMI'dan Okumak: Küresel Ekonomide Büyüme Dinamikleri" panelinde konuşan Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Başdanışmanı Doç. Dr. Hatice Karahan da, PMI verilerinin karar vericileri için ayın hemen sonrasında açıklanması nedeniyle faydalı bir kaynak olduğunu ifade etti. Karahan şunları kaydetti: "Ülkeler genelinde eş zamanlı kıyaslama imkanı da beraberinde getiriyor. Bu bağlamda baktığımız zaman küresel PMI verileri küresel ekonomide güçlenmenin devam ettiğinin sinyalini bize veriyor. Bunu kim sürükleyecek? Gelişmiş ekonomilerin imalat sanayisinde de hizmetlerde de ciddi bir ivme kaybettiğini görüyoruz. ABD ve Avrupa tarafında düşük seyrin devam ettiğini görüyoruz." Kredi Garanti Fonu (KGF) mekanizmasının en önemli ekonomik dinamiklerden biri olduğunu vurgulayan Karahan, "Bu sene de KGF devam edecek. Kredi büyüme hızlarındaki seyrin sürülecek. 2018'de yüzde 5-6 bandında bir büyüme bekleniyor." dedi.